

הכנסת העשרים וחמש

יוזמים : חברי הכנסת
שרון ניר
אביגדור ליברמן
עודד פורר
יבגני סובה
יוליה מלינובסקי
חמד עמאר

4972/25/פ

הצעת חוק הביטוח הלאומי (תיקון – מניין הימים לעניין מבוטח בשירות מילואים בנסיבות חירום),

התשפ"ה–2024

1. תיקון סעיף 158 1. בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה–1995¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 158, בהגדרה "תאריך קובע", אחרי "סגירתו" יבוא "לגבי מבוטח שנקרא לשירות מילואים בנסיבות חירום בהתאם לסעיף 8 לחוק שירות המילואים, התשס"ח–2008², ימנו את החודשים האמורים, בלי למנות בהם את התקופה שבה שירת בשירות המילואים כאמור".
2. תיקון סעיף 160 2. בסעיף 160 לחוק העיקרי, בסופו יבוא:

"(ז) מבוטח שלא מיצה את זכותו לדמי אבטלה בתוך 12 חודשים מהתאריך הקובע רק מחמת שנקרא לשירות מילואים בנסיבות חירום בהתאם לסעיף 8 לחוק שירות המילואים, התשס"ח–2008, יהיה זכאי לדמי אבטלה לפי הוראות פרק זה אם בתום תקופת שירותו במילואים כאמור היה מובטל, ותקופת שירות המילואים האמורה לא תימנה ב-12 החודשים שחלו מהתאריך הקובע."
3. תיקון סעיף 163 3. בסעיף 163(ג) לחוק העיקרי, אחרי "מהתאריך הקובע" יבוא "ואולם לגבי מבוטח שנקרא לשירות מילואים בנסיבות חירום בהתאם לסעיף 8 לחוק שירות המילואים, התשס"ח–2008, ונפצע או חלה במהלך שירותו ויש לו על כך אישור ממוסד רפואי כמשמעותו בסעיף 89(א), ימנו את 12 החודשים האמורים, בלי למנות בהם את תקופת שירות המילואים";
4. תיקון סעיף 171 4. בסעיף 171 לחוק העיקרי, בסופו יבוא:

"(ג) על אף האמור בסעיף קטן (א), לגבי מבוטח שנקרא לשירות מילואים בנסיבות חירום בהתאם לסעיף 8 לחוק שירות המילואים, התשס"ח–2008, ימנו את החודשים האמורים באותו סעיף קטן, בלי למנות בהם את תקופת שירות המילואים כאמור."

דברי הסבר

כוחו של צבא הגנה לישראל מורכב מחיילי הסדיר, חיילי הקבע וחיילי המילואים. בעקבות מתקפת הטרור הרצחנית שהחלה בכ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023), החליטה ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי לנקוט בפעולות צבאיות משמעותיות, בהתאם לסעיף 40 לחוק יסוד: הממשלה. בעקבות החלטה זו, צבא הגנה לישראל הכריז על מבצע חרבות ברזל, ובהמשך להכרזה זו החליט על עריכת גיוס מילואים נרחב בנסיבות חירום בהתאם לסעיף 8 לחוק שירות המילואים, התשס"ח–2008. חיילי המילואים התגייסו בהמוניהם בצו 8, מכל רחבי הארץ והעולם בהתגייסות מרגשת ומרשימה. כולם נקראו לשאת יחד את האלונקה. חיילי הלוגיסטיקה, לצד תומכי הלחימה בחילות הרפואה, חיל חימוש, לצד הסיירות וחיילי הרגלים, חיל הים וחיל האוויר, פיקוד העורף, לצד חיילי הקומנדו. כולם נרתמו להילחם יחד במלחמה הצודקת כל כך לשמירה על גבולות המדינה, להשבת השקט, והביטחון ולהשבת

¹ ס"ח התשנ"ה, עמ' 210.

² ס"ח התשס"ח, עמ' 502.

החטופים.

סדר כוחות המלחמה הורכב מחיילי הסדיר ומ-330 אלף חיילי מילואים, בהם רבבות סטודנטים, עצמאים, שכירים, עובדי מדינה, עובדי הייטק, בעלי חברות, בכירים במשק, אומנים, מורים ובעלי מקצועות נוספים. עבור רבים, שירות המילואים היה כרוך במחירים אישיים כבדים מאוד, אם בפגיעה בתעסוקה, בקשיי פרנסה, בהיעדרות ממושכת מלימודים, קשיים במשפחה ועוד. מדובר בפחות מ-2% מאוכלוסיית המדינה שמהווים את חוד החנית של החברה הישראלית, ונושאים על כתפיהם את האחריות על ביטחונם האישי של 98% מאזרחי ישראל בעורף, על מנת שאלה יוכלו להמשיך ולנהל את שגרת חייהם בשקט, ובבטחה.

בתקופה האחרונה שבים חיילי המילואים אל האזרחות, אחרי שחירפו את נפשם למען מדינת ישראל. חייל מילואים שהגיש בקשה לקבלת דמי אבטלה בטרם פרצה המלחמה, אולם אמור להתייזב שוב לשירות מילואים בעתיד, לא פנוי לחיפוש עבודה. מציאות זו גם אינה מעודדת מעסיקים פוטנציאליים לקבל לעבודה חייל מילואים שסמוך לאחר קבלתו לעבודה, יצא שוב לשירות מילואים. לעניין חייל כאמור, יתכן ותקופת שירות המילואים תקטע את רצף הזכאות לדמי אבטלה שתלויה בהתקיימות תנאים מוקדמים.

לפיכך, מוצע לקבוע כי מי שלא מיצה את זכותו לדמי אבטלה רק בשל כך שנקרא לשירות מילואים בנסיבות חירום, ולאחריו שב והיה למובטל, יהיה זכאי לימי האבטלה שלא ניצל, וכן כי לא תילקח בחשבון תקופת המילואים במניין 12 החודשים מהתאריך הקובע. בדומה להוראות החלות לגבי מבוטח מיוחד, תקופת שירות המילואים לא תחייב אותו לקבוע תאריך קובע חדש, לא תימנה לעניין ימי האבטלה שנוצלו, ואם הוא חלה או נפצע בשירותו היא לא תימנה בתקופת 12 החודשים מהתאריך הקובע ובכך תאפשר לו להיחשב כמובטל בעת הפציעה או המחלה.

זוהי החובה המוסרית שלנו כחברה וכמחוקקים בכנסת ישראל.

הצעות חוק זהות הונחו על שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חבר הכנסת יצחק קרויזר (פ/4432/25) ועל ידי חברת הכנסת מיכל מרים וולדיגר (פ/4565/25).

הצעת החוק זהה לפ/4565/25 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים

והונחה על שולחן הכנסת ביום

ג' בחשוון התשפ"ה (04.11.2024)